

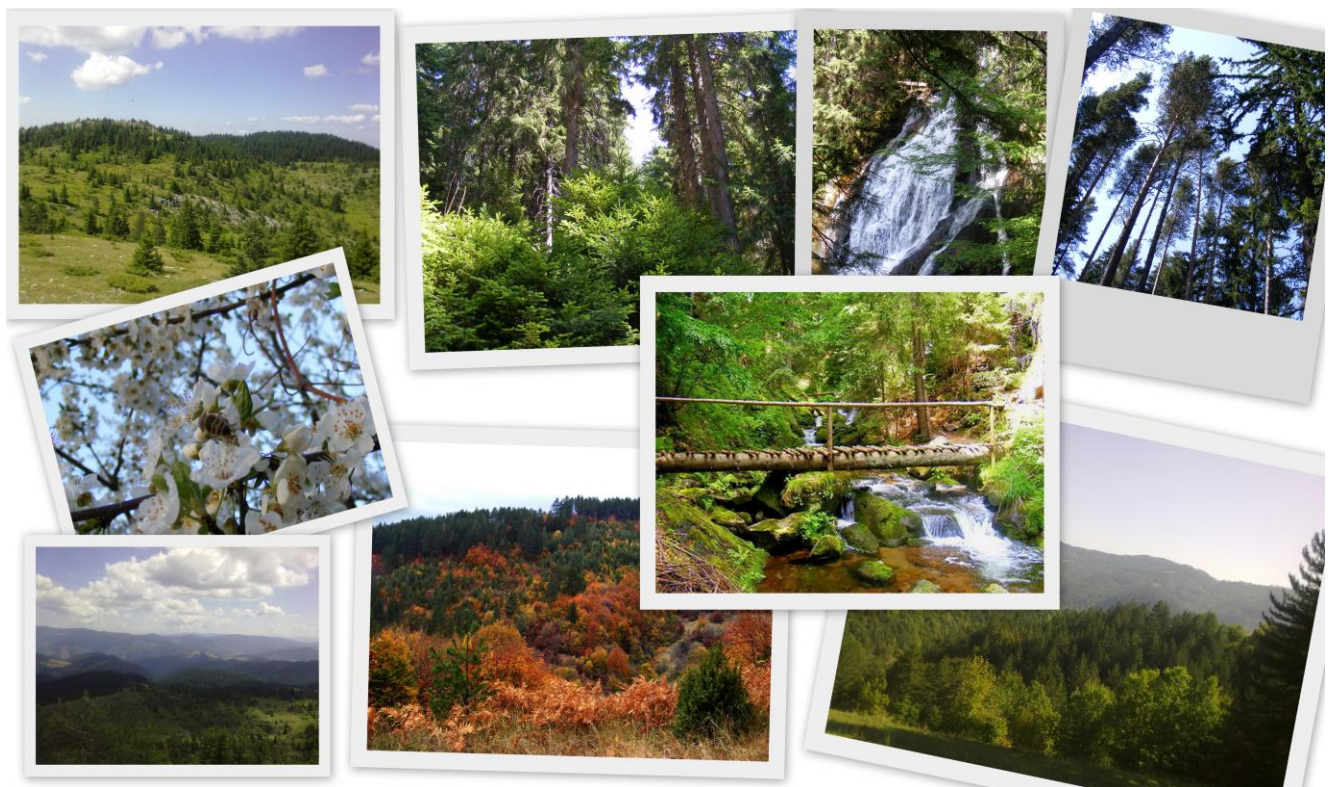

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
„ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ”
ТЕРИТОРИАЛНО ПОДЕЛЕНИЕ „ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО – СМОЛЯН”

бул.България 83, Смолян 4700
тел. 0878 58 20 79

www.dgssmolyan.ucdp-smolian.com
dgssmolyan@ucdp-smolian.com
ЕИК 2016195800328

ДОКЛАД И АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ
МОНИТОРИНГ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТП ДГС „Смолян“
ПРЕЗ 2019 година.

гр.Смолян, 2019 год.

I. СОБСТВЕНОСТ НА ГОРИТЕ И ПРОМЕНИ В НАЧИНА НА ПОЛЗВАНЕТО ИЛИ ФУНКЦИОНАЛНИТЕ КАТЕГОРИИ НА ГОРИТЕ:

Общата площ на ТП ДГС "Смолян" е 28 467 ha, от които държавните горските територии са 17 207 ha. Собственост на частни физически лица са 7 411 ha, частни юридически лица - 950 ha, общинска собственост - 1 219 ha, религиозна собственост - 35 ha и селскостопански територии - 1 645 ha. През годините има движение от различни видове собственост в държавна собственост.

През 2019 год. няма промени на предназначението на земеделска територия преминаваща към собственост на частни физически лица в териториалния обхват на дейност на ТП ДГС „Смолян“.

Към 31.12.2019 год. общата площ на стопанството е 28 467 ha, от които държавните горските територии са 17 207 ha. Собственост на частни физически лица са 7 412 ha, частни юридически лица - 950 ha, общинска собственост - 1 219 ha, религиозна собственост - 35 ha и селскостопански територии - 1 644 ha.

II. ИЗВЪРШЕНИ ГОРСКОСТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТП ДГС „СМОЛЯН“ (ЗАЛЕСЯВАНИЯ, СЕЧИ (ВИД НА СЕЧТА И ПЛОЩИ), НАПРАВА НА ГОРСКИ ПЪТИЩА, ДР.):

Извършените горскостопански дейности в териториалния обхват на дейност на ТП ДГС „Смолян“ през изминалата 2019 година са в следните основни направления:

1. Извършените лесокултурни дейности през 2019 година са както следва:

- ✓ Отгледни грижи в генеративни семепроизводствени градини са следните:
  - Изсичане на самосева
- ✓ Почвоподготовка на Здка:
  - почистване на сечища от вършина, клони и други отпадъци от сечта чрез събирането им в купчини
  - направа на тераси с ръчни инструменти с дълбочина на обработка 15 см. и широчина от 30 см. до 50 см.
- ✓ Отглеждане на 2-годишни иглолистни горски култури – Здка:
  - Ръчно плевене и разрохване на почвата в тераси с широчина от 40 см. до 70 см.
  - изрязване плевели със сърп, когато не се плевят и разрохва

Работата в генеративната градина, находяща се в ГТУ – Пампорово приета за изпълнена след дадени предписания от Семеконтролна станция гр. Пловдив.

- ✓ Маркирани са 44 100 м³ стояща маса с клони.

Извършените лесокултурни дейности са изпълнени след проведени процедури и определени изпълнители по реда и при спазване изискванията на *Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горските територии – държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти.*

Преди маркиране на насажденията и започване на предвидените за провеждане горскостопански дейности се попълва „Лист за предварителна идентификация на ключови елементи на околната среда и социално въздействие, дефиниране на мерки за опазване при маркиране и дърводобив“ от служителите на ТП ДГС „Смолян“ (Приложение 3).

Изпълнението на дейностите е извършено при спазване на действащата нормативна уредба, Закона за горите и подзаконовите нормативни актове.

При изготвяне на технологичните планове и карнет-описите се отразяват съответните видове консервационни стойности като се дават предписания за изпълнение на горскостопанските дейности, с цел съхраняване на установените консервационни стойности. На терен служителите на ТП ДГС „Смолян“ следят за правилното прилагане и спазване на изисквания по отношение на ГВКС, опазването на растителните и животински видове и техните местообитания.

2. Добитата и реализирана дървесина за период 01.01.2019 до 31.12.2019 година по данни от информационната система на ИАГ е както следва:

- ✓ Добити от местно население:
  - по тарифа на корен – 6 856,09 м³ :
    - ❖ дърва за огрев – 6 808,2 м³
    - ❖ строителна дървесина – 34,99 м³
    - ❖ вършина – 12,9 м³
  - по ценоразпис от временен склад – 239,10 м³
- ✓ реално добита дървесина – 35 467 м³
  - ❖ едра строителна дървесина – 15 715 м³
  - ❖ средна строителна дървесина – 7 761 м³
  - ❖ дребна строителна дървесина - 3 м³
  - ❖ дърва за огрев – 3 808 м³
  - ❖ ОЗМ – 8 180 м³
- ✓ Продажба на дървесина от склад – 28 473 м³
- ✓ Продажба на прогнозни количества дървесина – 6 074 м³
- ✓ Продажба на стояща дървесина на корен – 4 157 м³
- ✓ Общо реализирана дървесина за ТП ДГС „Смолян“ - 45 559 м³, в т.ч.
  - по чл.193 от ЗГ – 736,94 м³
  - дарения - 60 м³

Изпълнението на годишния план е 151 % спрямо разчета за годината. Предвид бързото усвояване на повредената дървесина от абиотични и биотични фактори е довело до превишението на годишния план.

През 2019 година са сключени 88 броя договори, от които 55 за добив на дървесина, 23 за продажба на прогнозни количества дървесина и 2 за продажба на стояща дървесина на корен.

3. Социални споразумения.

Към 31.12.2019 г. в стопанството няма постъпили жалби от страна на работещите. През 2019 год. е сключен нов колективен трудов договор.

4. Годишна програма за обучение на служителите на ТП ДГС „Смолян“ и работниците на фирмите изпълнители през 2019 г.

- Обучение по горска сертификация
- Обучение по безопасност и здраве при работа
- Обучение по използване на лични предпазни средства
- Обучение по лесозащита.
- Обучение по охрана и контрол на горските територии
- Съвещание по маркиране на лесосечния фонд.
- Обучение по ЗБУТ организирано от Служба по трудова медицина, гр.Смолян. След проведеното обучение на участвалите им се издава удостоверение от фирма „ФЕРЕВ КОНСУЛТ СТМ“ ЕООД, гр.Смолян.

През 2019 година е извършен ремонт на 190 км съществуващи горски пътища. Горските пътища минават през територии с няколко вида собственост (държавна, частна и общинска), това затруднява опазването им и безпроблемното преминаване на дърводобивните фирми. Като за опазване на пътищата фирмите извършващи горскостопански дейности са информирани и са им издавани разрешителни за достъп /56 бр./ на превозните средства с указания за преустановяване на движение при лоши метеорологични условия.

4. През пролетта на 2019 год. е извършено залесяване и презалесяване с контейнерни фиданки от черен бор в горски територии - държавна собственост, с цел възстановяване на изредени гори и култури и на гори, пострадали от биотични и абиотични въздействия, съгласно, чл.10, т.6 от Наредбата за условията и реда за залесяване на горски територии и земеделски земи, използвани за създаване на специални, защитни и стопански гори и на гори в защитени територии, инвентаризация на създадените култури, тяхното отчитане и регистриране. Залесената площ е в размер на 1,5 дка и попада в отдел 139-а /местността Хасовица/, както и презалесената площ е в размер на 1,5 дка и също попада в отдел 139-а /местността Хасовица/. Засадени са 1100 бр. контейнерни фиданки от черен бор.

Есента е направена есенна инвентаризация на новосъздадената култура, която е с прихващане от 92%, а процента на прихващане на презалесената култура е 93%.

Все още проблем се явява снабдяването от страна на по-малките местни фирми със защитно работно облекло.

III. ВИД И КОЛИЧЕСТВО НА ДОБИТИТЕ ПРОДУКТИ (ВКЛ. НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ ПРОДУКТИ).

Добити са следните продукти от горски територии държавна собственост, стопанисвани от ТП ДГС „Смолян“:

- ✓ Дървесина – 45 559 куб. м. лежаща маса от различни категории и сортименти: трупи за бичене I и II качество, обли греди, ритловици, технологична дървесина, ОЗМ и дърва за огрев. Общо приходите за периода 01.01. - 31.12.2019 год. от реализацията на дървесина е 2 155 300 лв.
- ✓ Събрани са 3 231,10 лв. от недървесни горски продукти:

- ❖ за добив на гъби – 1 170,00 лв.,
- ❖ за събиране на 340 кг стръкове от риган, жълт кантарион, мащерка и малина - 7,20 лв.
- ❖ за добив на 250 кг цвят от иглика, бъз, жълт кантарион, бял равнец, магарешки бодил - 6,90 лв.
- ❖ за добив на шипки – 3,00лв
- ❖ за бране на иглолистни шишарки – 3,00 лв.,
- ❖ за бране на общо 12 350 кг плод от шипка, дива малина, дива къпина, боровинка – 1 574,50 лв.
- ❖ за бране листа на 4000 кг. от червена и черна боровинка – 160,00 лв.
- ❖ за закупуване на 54 бр. коледна елха – 186,50 лв..

IV. ЗДРАВΟΣЛОВНО СЪСТОЯНИЕ НА ГОРИТЕ (РЕЗУЛТАТИ ОТ ЛЕСОПАТОЛОГИЧНИ ОБСЛЕДВАНИЯ И ЛЕСОЗАЩИТНИ МЕРОПРИЯТИЯ).

От извършените лесопатологични обследвания, постъпилите и регистрираните сигнални листове за нападения от абиотични и биотични фактори, както и оценка на здравословното състояние на горите в териториалния обхват на дейност на ТП ДГС „Смолян” се установи:

1. За повреди от абиотични фактори в държавна горски територии на стопанството са подадени общо 256 бр. сигнали листове за ветровал, ветролом, снеговал, снеголом.

2. За повреди от биотични фактори са подадени 68 бр. сигнални листове за типограф, корояд, върхов корояд.

3. За повреди от дивеч – 2 бр.

Общо подадените сигнални листове са 326 броя сигнални листове.

Може да се направи заключение, че здравословното състояние на горите в териториалния обхват на дейност на ТП ДГС „Смолян” е в добро общо състояние, но е необходимо да се вземат мерки за подобряването му. Тези мерки трябва да включват бързото усвояване на дървесината с нанесени повреди от абиотични фактори и ограничаването разпространението на повреди от биотичните фактори.

V. ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ГОРСКОСТОПАНСКИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ ВЪРХУ ПОПУЛАЦИИТЕ ОТ РАСТИТЕЛНИ И ЖИВОТИНСКИ ВИДОВЕ, ПОЧВИТЕ И ВОДНИТЕ РЕСУРСИ;

След приключване на горскостопанските дейности /изведени сечи/ през 2019 година е извършена оценка на въздействието на изведената сеч върху ключови елементи на околната среда, съседни имоти и инфраструктурата на територията на ТП ДГС „Смолян”. От изготвените и представени оценки на въздействието на горскостопанските мероприятия, може да се направят следните по общи констатации:

1. Повреди по подраста в насажденията след изведените сечи не са установени.

2. Не са констатирани повреди над допустимите /над 2% по брой от оставащите на корен дървета/ по оставащия дървостой.

3. В насажденията с изведени сечи е оставена мъртва дървесина (стояща и лежаща), с цел запазване на биоразнообразието.

4. Въздействие върху идентифицираното биоразнообразие, при установяване, се описва в технологичния план и карнет-описа на насажденията. Спазват се определени мерки за тяхното опазване.

5. При наличие на водни ресурси на територията и/или в близост до насажденията се определят мерки за опазването им. Те се отбелязват както в листа за предварителна оценка, така и в карнет-описа и технологичния план на насаждението.

6. Не са констатирани негативни въздействия върху съседни насаждения при правените оценки.

Позовавайки се на направените констатации, са взети следните мерки за намаляване на отрицателното въздействие: увеличаване контрола при движение на превозните средства по горските автомобилни пътища, проверка на разрешителните за достъп в ГТ и спазване на ограниченията за движение на товарните превозни средства на всички ползватели. Нарушената горска пътна инфраструктура се ремонтира със собствен багер - товарач. С негова помощ ще се ограничат и ерозионните процеси в съществуващите пътища чрез изграждането на отводнителни канавки.

VI. МОНИТОРИНГ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ, ВКЛ. МОНИТОРИНГ НА ВКС;

Във връзка с мониторинга за наличие на ВКС 1.1., ежегодно се проверява в РИОСВ или на интернет страницата им за новосъздадени защитени територии и/или зони, както и за ограничения посочени в заповедите за обявяването им и изискванията на плановете им за управление.

През периода на проучването са извършени наблюдения и има попълнени формуляри за:

ВКС 1.2 Застрашени, изчезващи и ендемични видове

1. Мечка (*Ursus arctos*) – през 2019 година има провеждан мониторинг на мечката съвместно с РИОСВ, като са открити следи и леговища на територията на стопанството. Съществува реална опасност от браконьерство.

2. Дива коза (*Rupicapra rupicapra balcanika*) – през 2019 година има провеждан мониторинг на дивата коза съвместно с РИОСВ гр. Смолян, като са открити следи на територията на стопанството. Съществува реална опасност от браконьерство.

ВКС 1.3 Критични концентрации на видове

1. Глухар (*Tetrao urogallus*) – открити са няколко токовища на глухари, наблюдава се много добра популация по численост. Популацията е застрашена от браконieri и хищници.

ВКС-3 Горски територии, представляващи редки, застрашени или изчезващи екосистеми, или съдържащи се в такива.

1. G1.61 Medio-European acidophilous [*Fagus*] forests /Гори с преобладание на бук, разположени на бедни кисели и влажни почви./

2. G1.63 Medio-European neutrophile [*Fagus*] forests /Неутрофилните букови гори./

3. G1.66 Medio-European limestone [*Fagus*] forests /Ксеротермофилни гори, развиващи се върху варовити, често плиткочувни от типове лесивирани файоземи и рендзини./

4. G1.69 Moesian [*Fagus*] forests /Чисти и смесени широколистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*)/

5. G3.16 Moesian [*Abies alba*] forests /Гори от обикновена ела (*Abies alba* subsp. *alba*)/

6. G3.1E1 South-eastern Moesian [*Picea abies*] forests /Гори от обикновен смърч по-често смесени с участие на обикновена ела (*Abies alba*), бял бор (*Pinus sylvestris*) и обикновен бук (*Fagus sylvatica*)./

7. G3.56(0) [*Pinus pallasiana*] and [*Pinus banatica*] forests /Паласов черен бор (*Pinus nigra* subsp. *pallasiana*)./

8. Гори във фаза на старост (Old growth forests)

9. Представителни образци

Неразделна част от доклада са и попълнените формуляри за извършения мониторинг (за животни, растения и екосистеми) от служителите на ТП ДГС „Смолян“ през 2019 година в териториалния обхват на стопанството.

Анализирайки данните от извършеното проучване в периода месеци Януари-Декември 2019 година, в изпълнение на ежегодния мониторинг на биологичното разнообразие на ГВКС и прилагане принципите на устойчивото използване на биологичните ресурси и опазването на биоразнообразието в ТП ДГС „Смолян“ показват, че не са констатирани пропуски и нарушения по стопанисване на горите попадащи в гори с висока консервационна стойност.

През периода в проучваната на територията на ТП ДГС „Смолян“, не са картирани находища на растителни видове включени в Приложение 1 към националното ръководство, установени на територията на ТП ДГС „Смолян“ поради това, че такива не са идентифицирани в границите на проучваната територия.

Прилаганите лесовъдски системи и дейности в горите с висока консервационна стойност, благоприятстват за осигуряването на основните функции, като социално-хигиенни, защитно-водохранни и противопожарни функции.

Състоянието на възобновяването в горите с висока консервационна стойност е много добро, което е резултат на добрите лесовъдски практики прилагани се в горите на ТП ДГС „Смолян“, чрез спазване на основни лесовъдски принципи при извеждане на сечите.

Биоразнообразието, устойчивостта на екосистемите и многофункционалното управление в ТП ДГС „Смолян“, е приоритет за преодоляване на негативното влияние и изменение на климата.

Управлението и поддържането на ГВКС се насърчава и популяризира чрез местни кампании и срещи с населението, на които са обсъждани въпроси за устойчиво ползване на горите, свързани с опита и прилагане на полезни практики от колектива в горите на ТП ДГС „Смолян“.

VII. СОЦИАЛНО ИКОНОМИЧЕСКИ АСПЕКТИ - ПРОМЕНИ В ОБЩЕСТВОТО И/ИЛИ ОТНОШЕНИЕТО ИМ СПРЯМО ГОРСКИТЕ РЕСУРСИ И ДЕЙНОСТИ;

Отношението на местното общество се променя с оглед на природните бедствия, които се наблюдават през последните години. Запознаване на местното население и всички заинтересовани страни с принципите на горската сертификация ще удостовери, че стопанисването и управлението на горските територии – държавна собственост от ТП ДГС „Смолян“ се осъществява по отговорен начин съчетаващ екологичните, икономически и социални ползи на горите.

Върху горските територии идентифицирани като ВКС 6, няма значими отрицателни въздействия от дейността на ТП ДГС "Смолян".

VIII. СРЕЩИ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ, СВЪРЗАНИ СЪС СТОПАНИСВАНЕТО НА ГОРИТЕ.

Проведени са срещи с кметствата и общините свързани с дейност и възможности за поставяне на различни проблеми на кметствата от община Смолян.

Разглеждани са въпроси свързани с права и задължения на местните общности, засегнати и заинтересовани страни, свързани с дейността на територията;

- ✓ предстоящи и планирани горскостопански мероприятия;
- ✓ подходящи възможности за заетост, обучения и други услуги, които ДГС предлага; възможности за местно и социално-икономическо развитие вкл. Възможни съвместни дейности, проекти и инициативи с местните общности засегнати и заинтересовани страни (приемно-предавателни протоколи, актове за дарение, благодарствени писма и други документи);

- ✓ мерки за опазване на местата със специално и културно, екологично, икономически и религиозно или духовно значение на местните общности, обсъждане на въпроси, проблеми възникнали по време на съвместната ни работа с отделните заинтересовани страни.

- ✓ относно задоволяване нуждите на местното население с дърва за огрев и строителна дървесина за собствени нужди.

Кметствата и общините са писмено информирани относно вида на дейност, обекти, местности, сключени договори и маршрути на движение на транспортните средства по горските автомобилни пътища на ТП ДГС „Смолян”.

Местните жители закупуват дърва за огрев по утвърден ценоразпис. Позволителните за сеч се издават на домакинствата по списък, който се предоставя от кмета на всяко населено място. През 2019 год. се предложи и усвои значително количество повредена иглолистна дървесина от местното население.

Домакинствата се снабдяват и закупуват дърва за огрев и от собственици на недържавни гори, които се явяват основен конкурент на стопанството при задоволяване нуждите на местното население.

IX. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ПРОДУКТИВНОСТТА НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО.

За подобряване ефективността и продуктивността на горското стопанство при спазване принципите и критериите на Националния стандарт на горската сертификация, е необходимо балансирано и отговорно отношение в различните направления - екологични, икономически и социални, които са обвързани с голям брой заинтересовани страни. За спазване принципите и критерии по горска сертификация се налага отстраняване на пропуските, по отговорен подход от служителите на стопанството свързан с мониторинг на въздействието на горскостопански дейности и регулярен мониторинг на идентифицираните ГВСК. За популяризиране ползите от природосъобразното стопанисване и резултатите от прилагането на правилата на горската

сертификация и управлението на горите на ТП ДГС „Смолян” е необходимо подобряването на комуникацията с всички заинтересовани страни.

В резултат на извършения мониторинг ТП ДГС „Смолян” приключва 2019 година с добър екологичен резултат.

**Директор при
ТП ДГС „Смолян“:.....п* .....**
/инж. Станко Делиянчев/

*Налице е положен подпис, като същия е заличен съгласно Общия регламент за защита на личните данни (Регламент (ЕС) 2016/679).